

Eurobarometru Standard 78

**OPINIA PUBLICĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ
Toamnă 2012**

RAPORT NAȚIONAL ROMÂNIA

Sondajul a fost cerut și coordonat de către Direcția Generală Comunicare.
Raportul a fost elaborat pentru Reprezentanța Comisiei Europene în România.
Documentul nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Reprezentanței.
Interpretările și opiniile pe care le conține aparțin exclusiv autorului.

Eurobarometru Standard 78 / Toamnă 2012 – TNS Opinion & Social

Abrevieri	
EB	Eurobarometru
UE27	UE cu 27 de state membre, după aderarea României și Bulgariei
NSM12	Grupul statelor membre care au aderat la UE începând cu 2004, incluzând România și Bulgaria
UE15	Grupul vechilor state membre UE

Baza de date analizată în raport a fost produsă prin sondajul EB78.

Pentru România, datele au fost culese între 02.11.2012 și 18.11.2012 pe baza unui eșantion reprezentativ la nivel național de 1.014 persoane de 15 ani și peste. Marja de eroare a eșantionului este de +/- 3,08% pentru un nivel de încredere de 95%.

Sondajul EB78 a fost realizat sub coordonarea TNS Opinion&Social, la cererea Comisiei Europene. Datele au fost culese în cele 27 de state membre ale UE, cele trei țări candidate - Croația, Turcia și Fosta Republică Iugoslavă Macedonia -, plus Comunitatea Cipriotă Turcă.

Pentru detalii tehnice de eșantionare, vezi în anexă specificațiile metodologice ale TNS Opinion&Social.

Autor al raportului național EB78 – **Daniela IONESCU**

Cercetător

Centrul pentru Studierea Opiniei și Pieței

București, România

Autoarea mulțumește doamnei Roxana Morea pentru întreg sprijinul acordat în editarea acestui raport.

CUPRINS:

INTRODUCERE	4
AȘTEPTĂRILE ROMÂNILOR DE LA UNIUNEA EUROPEANĂ	4
IDENTITATEA NAȚIONALĂ VERSUS IDENTITATEA EUROPEANĂ	6
Apartenență europeană	6
Drepturile civile și sociale. Cetățenia economică.	8
INIȚIATIVA CETĂȚENEASCĂ EUROPEANĂ (ICE)	11
SURSELE DE INFORMARE ALE ROMÂNILOR CU PRIVIRE LA MECANISMELE ȘI INSTITUȚIILE EUROPENE	12
CONCLUZII	14

INTRODUCERE

Anul 2012, la nivel european, a fost marcat de speranța continuă că drumul spre prosperitate va fi reluat, iar criza economică globală își va găsi finalmente o soluționare. Mai mult, politica de criză (definită prin măsuri de austeritate și politici structurale) nu a adus nici o schimbare în standardele nivelului de trai și i-a determinat pe români să trateze cu scepticism valorile legate de realizările Uniunii Europene. La nivel național, coaliția centru-dreapta de guvernământ a plătit un preț ridicat în termeni de popularitate pentru punerea în aplicare a unui pachet de austeritate fiscală severă, aplicare începută în urmă cu trei ani. Cumulate cu dificultatea de a restabili salariile și pensiile la nivelurile de dinaintea crizei, relațiile tensionate între președinte și prim-ministru au afectat procesul decizional din România într-un moment în care acordul cu FMI era din nou pus în discuție. Lupta politică internă a umbrat elaborarea politicilor, a afectat moneda națională și a subminat încrederea investitorilor. Economia a fost marcată tot mai mult de rate scăzute de performanță. Vulnerabilitățile economice, cuplate cu tumultul politic național care a marcat nefavorabil evoluția sectoarelor publice, au reiterat nevoia de sprijin extern.

Pe fundalul acestor fluctuații de natură financiară, socială și politică, reconfigurarea identității la nivel național și european a câștigat teren în mentalul cetățenilor europeni, în general, și al românilor, în mod particular. Mai precis, deși procesul de structurare a solidarității sociale în Uniunea Europeană a fost inițiat încă de la crearea comunității europene, introducerea conceptului de cetățenie europeană, ca element specific al Uniunii, prin Tratatul de la Maastricht a marcat o nouă etapă. Extinderea dreptului la liberă circulație și ședere a fost tradusă în dobândirea unei noi calități de către cetățenii europeni, ca membri cu drepturi depline politice și socio-economice. Pornind de la cele expuse în rândurile de mai sus, raportul de față urmărește o analiză a conceptului de cetățenie europeană în termeni de apartenență și identitate¹ pe baza percepțiilor și nivelului de relaționare a românilor cu Uniunea Europeană. Datele utilizate în cercetare sunt rezultate din studiul de tip Eurobarometru realizat la nivel european, în luna noiembrie 2012.

AȘTEPTĂRILE ROMÂNILOR DE LA UNIUNEA EUROPEANĂ

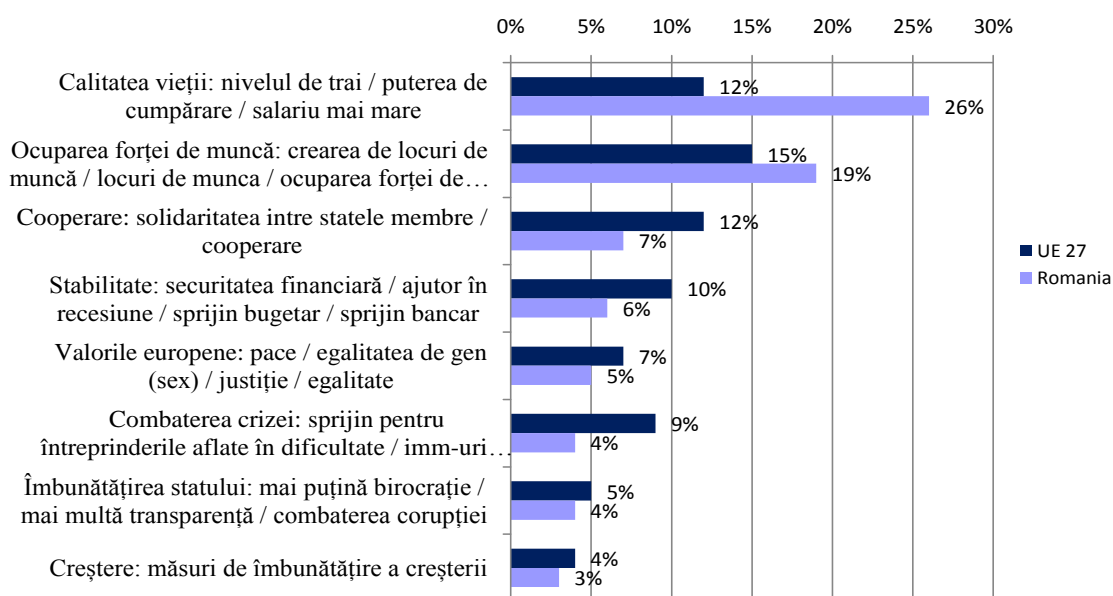
O abordare mai prudentă va fi adoptată în tratarea conceptului de cetățenie europeană pornindu-se de la premisa că aceasta este rezultatul unui proces treptat de interacțiuni sociale, culturale și politice. Ținând cont

¹ Apartenența, spre deosebire de identitate, presupune oportunități și face apel la cetățenie. Mai precis, un cetățean se poate „identifica”, dar nu poate simți că aparține unei comunități – adică este acceptat ca membru cu drepturi depline. Alternativ, un cetățean ar putea simți că este acceptat și „aparține” unei comunități, dar nu se poate „identifica” cu aceasta în totalitate.

de acest aspect, nu ar trebui să ne surprindă corelația dintre așteptările pe care românii le au la nivel supra-național și național și modul în care aceștia tratează idealurile de solidaritate, fie ele sociale, ori economice. Una dintre dimensiunile acestei legături complementare este definită de valorile înregistrate pentru așteptările și perspectivele românilor în relație cu Uniunea Europeană.

Indicatorii care vizează calitatea vieții (nivelul de trai, puterea de cumpărare, veniturile mai ridicate) și ocuparea forței de muncă au înregistrat cele mai înalte valori, ei fiind aleși de 26%, respectiv 19% dintre români. Calitatea vieții este, de asemenea, plasată în prim plan de către cetățenii statelor membre baltice în contextul așteptărilor pe care le au de la Uniunea Europeană (Estonia, Lituania și Letonia).

Grafic nr. 1: AȘTEPTĂRILE ROMÂNILOR DE LA UNIUNEA EUROPEANĂ

O simplă grupare a indicatorilor în categorii de interes european dezvăluie trăsături care se încadrează sub umbrela necesităților și nevoilor financiare: 54% dintre români doresc ca politicile Uniunii Europene să se concentreze pe priorități strict economice, care pot genera locuri de muncă, iar 16% militează pentru o mai bună coordonare a politicilor economice în cadrul procesului de guvernanță europeană. În același timp, comparativ cu primăvara anului trecut când a avut loc studiul EB77, se poate observa menținerea unui anumit trend de opinie în domeniu, având în vedere faptul că atunci 61% dintre români optaseră pentru priorități strict economice menționate, iar 13% pentru mai buna coordonare a politicilor economice. Compararea cu media statelor membre UE27 dezvăluie aceeași ierarhie a valorilor: mai precis, 49% respectiv 28% dintre cetățenii europeni subliniază nevoia de acțiune în cele două categorii menționate ca principale domenii de concentrare a eforturilor UE.

Națiuni cu un trecut similar României, Bulgaria, Ungaria și Polonia întăresc trendul dominant cu procente de 66%, 67% și respectiv 68% pentru indicatorii care fac referire la nevoile de natură economică.

IDENTITATEA NAȚIONALĂ VERSUS IDENTITATEA EUROPEANĂ

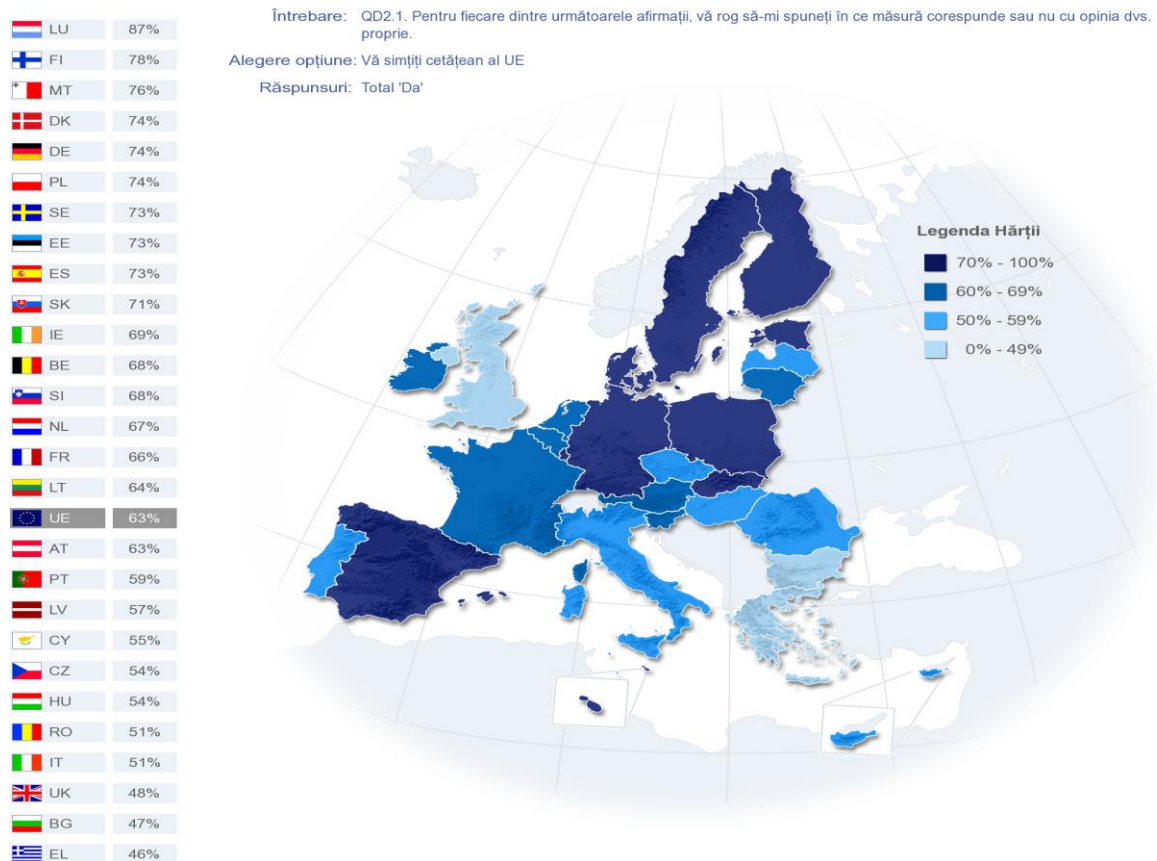
Printr-o coordonare a politicilor și activităților statelor membre, Uniunea Europeană conferă un interes particular mecanismului ce facilitează relațiile mutuale între cetățenii europeni. Un astfel de mecanism este reconstruirea practicilor ce țin de cetățenia europeană și de modul în care accesul la drepturi și bunuri este conturat. Aceste practici sunt formulate sub forma unei „dihotomii” stat-națiune - UE și implică introducerea unui nou tip de actori în procesul de apărare a drepturilor individuale fundamentale într-un context european. Identitatea europeană este o pre-condiție a modului în care cetățenii își asumă o stare de solidaritate pentru stimularea unei integrări pozitive.

Apartenență europeană

Continuând pe linia de analiză începută în capitolul anterior, o a doua dimensiune a cetățeniei este sentimentul de apartenență europeană și modul în care românii se raportează la o economie și cultură europeană, la o identitate ori un limbaj politic. Apartenența europeană, ca formă de integrare, contribuie în acest fel la o uniune socială în interiorul și între societățile europene democratice.

Având în vedere contextul dezvoltat la începutul acestui raport, răspunsurile legate de nivelul la care românii se simt cetățeni ai Uniunii Europene sunt mai degrabă optimiste, cu 51% dintre respondenți confirmând și subscriind acestei calități (de cetățean al Uniunii), la o diferență în minus însă de 12 puncte procentuale față de media UE27. Statele membre cu procente de peste 70% sunt: Estonia și Spania (73%), Germania, Danemarca și Polonia (74%), precum și Malta (76%). Cel mai înalt nivel de identificare cu această calitate de cetățean european îl întâlnim în rândul cetățenilor din Luxemburg (87%) și Finlanda (78%), iar cele mai scăzute în Marea Britanie (48%), Bulgaria (47%) și Grecia (46%). Situația Marii Britanii și Greciei pe aceste ultime poziții nu ar trebui să surprindă: ele sunt țările cunoscute și recunoscute în orice top al statelor membre UE ca fiind cele mai nemulțumite cu, ori nesatisfăcute de, soluțiile propuse la nivel european (spre exemplu, în momentul de față, primul-ministru al Marii Britanii este printre cei ce sprijină organizarea unui referendum pentru a dezbate ideea unei integrări continue în UE, iar datoria Greciei este în proces de restructurare în condițiile în care povara financiară a acestei țări a devenit nesustenabilă, potrivit unui oficial al Fondului Monetar Internațional).

Harta nr. 1: În ce măsură vă simțiți cetățean al UE?

Una dintre cele mai importante probleme cu care reconfigurarea solidarității sociale se confruntă este contextul politic și social aflat într-o continuă remodelare. Mai precis, doresc să supun atenției trei țări complet distincte al căror singur punct comun este faptul că sunt state membre ale Uniunii Europene: România și cele două țări menționate mai sus (Marea Britanie și Grecia). Acest triunghi analitic poate pune într-o nouă perspectivă rațiunea politică de integrare. Convergența politicilor economice, naționale și fiscale, în conformitate cu standardele UE predefinite, poate avea un efect contrar asupra sistemelor sociale naționale, intrând astfel în conflict cu alte considerații de politică socială. Prin urmare, putem vorbi, de exemplu, despre credibilitatea economică și politică a zonei euro ca fiind interconectată cu performanța economiei elene. Mai ales, însă, poate fi adusă în discuție nevoia politicilor naționale de a fi supuse unei restructurări: pentru mai buna monitorizare la nivel european a monedei unice, se pot, astfel, atenua dezechilibrele macroeconomice

Teoretic, performanța economică și financiară pot avea un efect de undă de solidaritate socială la nivel național și trans-național. În practică, însă, valorile scăzute ale unui anumit indicator al performanței economice poate reduce acest sentiment de identificare și poate submina funcția colectivă a Uniunii Europene. Este și cazul valorilor scăzute înregistrate pentru

sentimentul de apartenență europeană, sentiment care subliniază tendința cetățenilor din statele membre UE de a se identifica și de a-și defini statutul de cetățean UE prin intermediul prosperității. Astfel, cele mai mari valori sunt observate în cazul țărilor care au depășit criza economică, ori au înregistrat creșteri constante ale puterii de cumpărare, în timp ce procentele scăzute, așa cum am observat mai sus, sunt definitorii pentru acele state care privesc cu scepticism Uniunea, ori care au avut cel mai mult de suferit în urma problemelor cu care s-a confruntat zona euro. Din nou, ca un sprijin pentru afirmațiile de mai sus, așteptările cetățenilor UE cu privire la ce are de oferit Europa au ca punct de referință acele obiective care se axează pe aspecte în care indicatorii de performanță au fost sub așteptări.

Drepturile civile și sociale. Cetățenia economică.

Discuția asupra sentimentului de apartenență europeană dezvoltată până în acest moment a avut în vedere o explorare a identității europene în termenii unei rețele de comunități multistratificate. Mai mult, în cazul de față, conceptualizarea solidarității sociale a fost profund dependentă de dispozițiile interpretate de cetățenii europeni. Pornind de la interesul general pentru drepturile de cetățean al UE și cel particular pentru anumite priorități de interes, atenția va fi mutată către o analiză a solidarității sociale ca o formă de aderare la orizonturi socio-culturale multiple.

Conceptul de cetățean al Uniunii ca un „statut transnațional” și ca o „nouă formă de aderare care transcende granițele statului-națiune”² este îmbunătățit prin alipirea acelor calități care vizează un nou concept de integrare. În primul rând, prin această perfecționare, este recunoscută posibilitatea de promovare a unei legături cu societatea-gazdă într-o altă varietate de contexte sociale și economice. În al doilea rând, este subliniată calitatea de cetățean european ca o extindere a celei naționale: modelul de membru al unei anumite societăți nu suportă așadar o diviziune între național și supra-național, devine mai degrabă o formă complementară de interacțiune între comunitatea-mamă (identitatea națională) și cea gazdă (identitatea conturată în urma procesului migrator). Această interacțiune poate fi extrapolată cu ajutorul dorinței exprimate de a-și extinde cunoștințele despre drepturile de care beneficiază cei care au statutul de cetățean UE.

35% dintre români își cunosc drepturile de cetățean european, iar 67% și-au exprimat interesul pentru obținerea unor informații suplimentare despre cetățenia europeană; cifrele care măsoară intenția românilor sunt cu cinci puncte procentuale mai ridicate decât media statelor membre

² Articolul 17 al Tratatului de la Maastricht instituind Comunitatea Europeană (fostul articol 8) stipulează că este cetățean al Uniunii Europene orice persoană având naționalitatea unuia dintre statele membre, conform legilor în vigoare în statul respectiv. Cetățenia europeană nu înlocuiește cetățenia națională, ci vine în completarea acesteia, adăugând noi drepturi depline, economic-active.

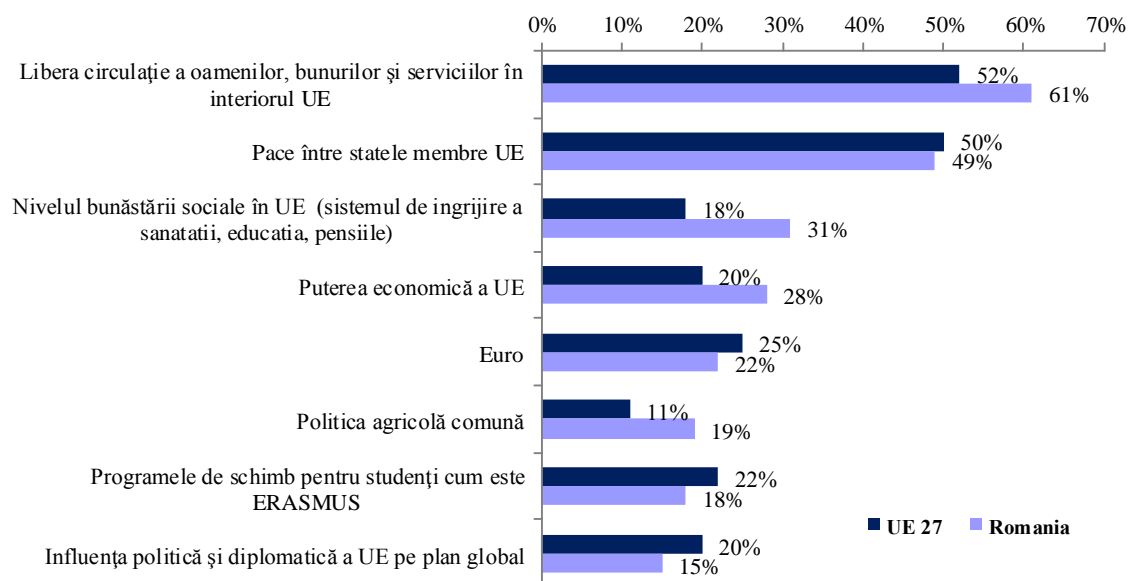
UE27. Valori similare (de 70%) sunt întâlnite și în unele din statele membre UE vechi, precum Germania și Franța; cel mai ridicat procent este întâlnit în cazul Ciprului, cu 85% dintre cetățeni exprimându-și interesul de a cunoaște mai multe informații despre acest statut. La polul opus, se află Portugalia, cu numai 36% dintre locuitori dorind să aprofundeze acest concept al apartenenței europene.

Mobilitatea și migrația sunt printre cele mai dezbătute aspecte în reconfigurarea teoriei de solidaritate socială în UE, întrucât mută întreaga discuție din sfera unei libere circulații de mișcare în cea a unei integrări în comunitate. O înțelegere mai largă a legăturilor dintre imigrant și statul membru-gazdă este necesară. Aprofundarea acestei teme de interes va reuși să surprindă un aspect foarte important al cetățeniei europene, dincolo de simpla contribuție la societatea-gazdă prin activități economice, respectiv posibila transformare a rezidenților într-o parte integrantă a societății-gazdă. Calitatea de cetățean devine în acest fel mai mult decât o extindere a cetățeniei "economice", prin intermediul căreia circulația liberă a persoanelor, bunurilor, capitalului și serviciilor este permisă. Locuitorii statelor membre UE se bucură de identitatea europeană, ca o extindere a percepției de „cetățean UE”, împărtășind un sentiment de apartenență la uniunea supra-națională.

Potrivit răspunsurilor furnizate, românii sunt interesați să cunoască mai multe detalii în principal despre dreptul de a putea munci într-un alt stat membru (cel mai ridicat procent - 51% -, românii cel mai probabil transferând nemulțumirea unei insuficiente coordonări de politici sociale în propria țară în sfera dorinței de a emigra), urmat de cel privind posibilitatea de a-și duce traiul într-un alt stat membru (45%), un aspect puternic corelat cu posibilitatea de a migra către o piață de muncă externă fiind și serviciile de asistență medicală (34%). Procente similare pentru munca într-un alt stat membru sunt întâlnite și în cazul vecinilor: Bulgaria (60%) și Ungaria (56%). Se poate vorbi astfel despre un trend geografic și istorico-social (țări aflate sub regimul comunist până la sfârșitul anilor 90, recunoscute pentru un exod masiv al forței de muncă către țările vestice).

Cele mai apreciate realizări ale UE în viziunea românilor sunt așa-numitele 4 libertăți de circulație - libera circulație a cetățenilor, bunurilor, capitalului și serviciilor în interiorul UE - (61%), urmată de pace (49%) și nivelul bunăstării sociale (31%). Trendul liberei circulații este menținut și în comparațiile cu media UE27 (52%) ori cu alte țări europene (75% dintre cetățenii din Bulgaria și 53% din Ungaria au definit, în procentul cel mai ridicat, conceptul de liberă circulație ca fiind realizarea cea mai importantă a Uniunii Europene). Deși redundantă, cele de mai sus sunt încă o dovadă a interesului exprimat de a afla mai multe despre această liberă circulație și despre traiul în altă țară din Uniunea Europeană.

GRAFIC NR. 2: CELE MAI IMPORTANTE REALIZĂRI ALE UNIUNII EUROPENE

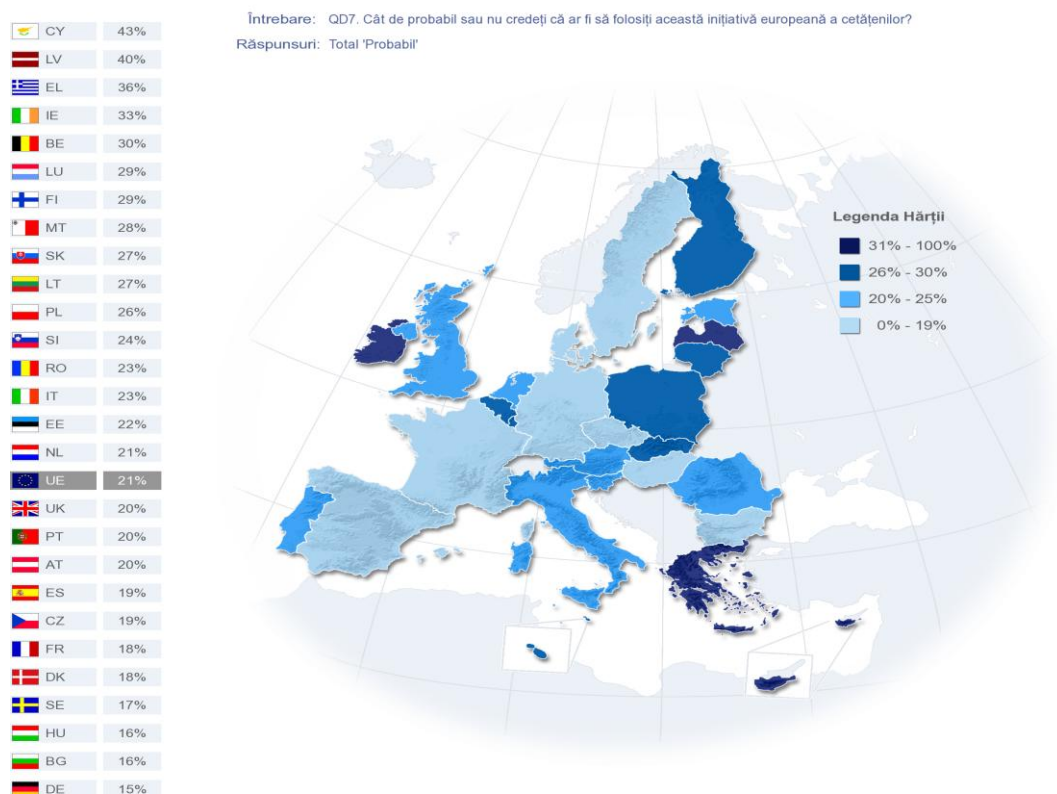
Interesul în alte activități care presupun contactul cu alte forme de exercitare a drepturilor civile și sociale au înregistrat valori polarizante. Dacă pe de o parte, în ultimele 12 luni, 34% dintre români au vizionat, de exemplu, programe TV într-o altă limbă decât cea maternă (ceea ce reprezintă o diferență de doar 1% față de media UE27), pe de o altă parte, 26% dintre ei au vizitat sau au cunoscut cetățeni dintr-un alt stat membru UE (o diferență semnificativă de 15% înregistrându-se în acest sens față de media UE27), 20% au citit o carte, ziar sau revistă într-o altă limbă decât cea maternă și doar 12% au utilizat internetul pentru a achiziționa un produs sau un serviciu dintr-o altă țară UE. Diferențele trebuie însă să fie analizate cu precauție; într-adevăr, discrepanțele sunt mai mult decât observabile, dar dacă sunt investigate într-un context mai general, al unei populații care recurge la televizor pentru a obține informații primare, ori care folosește, în media sa, internetul de la rar la foarte rar, putem afirma că datele reflectă realitatea.

Rezultatele sunt mai optimiste când aducem în discuție posibilitatea de a beneficia de anumite realizări ale Uniunii Europene. 10% dintre români au mărturisit că s-au bucurat deja de posibilitatea de a lucra într-un alt stat membru UE, iar 12% de traiul într-un alt stat membru (ambele procente fiind la o diferență de un punct procentual de media UE27). Când este adusă în discuție lipsa ori reducerea procedurilor de verificare la frontiere în cazul călătoriilor în străinătate, 21% dintre români au mărturisit că au beneficiat de acest drept.

INIȚIATIVA CETĂȚENEASCĂ EUROPEANĂ (ICE)

În ultimii ani, conceptul de societate civilă europeană a câștigat în popularitate atrăgând după sine o dezvoltare a unui discurs și o întărire a dialogului între instituțiile europene și cetățeni. În mod particular, însă, se observă nevoia unei cetățenii politice active prin intermediul căreia cetățenii să participe direct și să fie conștienți de drepturile lor în relația cu instituțiile europene. Se poate vorbi astfel despre interese instituționale, precum combaterea riscului de marginalizare în cadrul instituțional european, și sprijinirea inițiativelor de politică în sfera socială³. Cheia succesului în implicarea societății civile și prezervarea caracterului multivalent al celei europene este un mecanism de consultare publică structurată care oferă posibilitatea de a influența agenda politică a Uniunii; vorbim despre Inițiativa Cetățenească Europeană.

Harta nr. 2: Utilizarea ICE

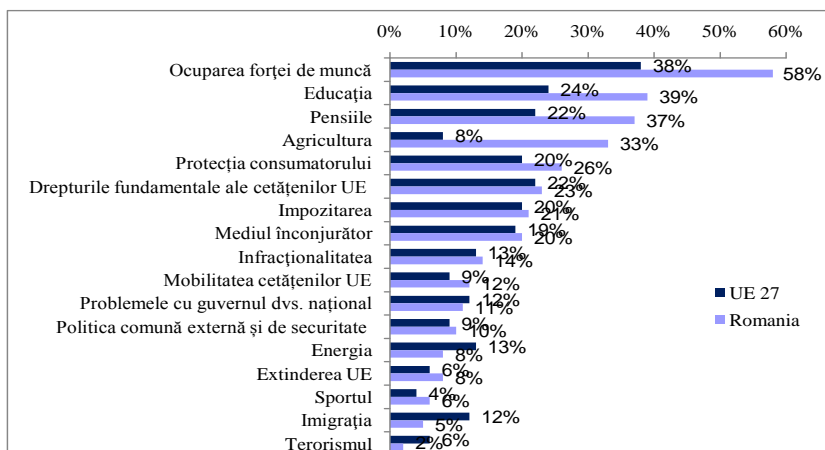
Întrebați dacă ar dori să folosească această inițiativă, 23% dintre români au menționat că da, probabil că vor face uz de această opțiune la dispoziția lor. Cele mai implicate state membre în acest proces civic sunt Cipru (43%), Grecia (36%), Irlanda (33%) și Belgia (30%). Dintre cele

³ Important de notat este posibilitatea acestor inițiative de politici nu neaprat sociale de a inspira o conceptualizare a societății civile mai degrabă sub forma unei "participări sau reprezentări funcționale" decât ca o "politizare" sau "descentralizare".

mai sceptice privind utilizarea lui putem numi: Germania (15%), Bulgaria și Ungaria (fiecare cu 16%), Marea Britanie și Portugalia (fiecare cu 20%).

Potrivit respondenților, domeniile în care ar fi cel mai probabil să utilizeze această inițiativă sunt cele incluse în sfera politicilor sociale: ocuparea forței de muncă (58%), educația (39%) și pensiile (37%). Toate aceste valori sunt reflexii ale nevoii de stabilitate economică și a unor politici care să restructureze piața locurilor de muncă.

GRAFIC NR. 3: ARII DE INTERES PENTRU UTILIZAREA ICE

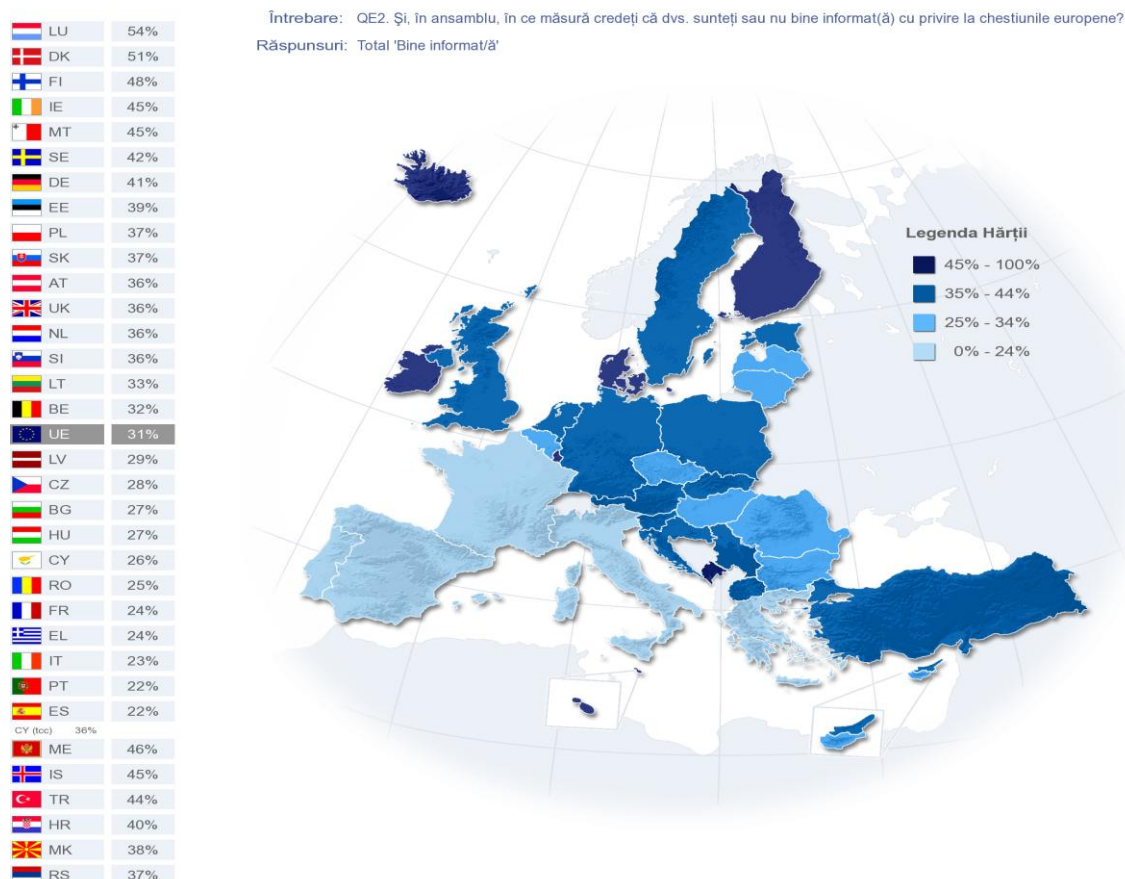

SURSELE DE INFORMARE ALE ROMÂNILOR CU PRIVIRE LA MECANISMELE ȘI INSTITUȚIILE EUROPENE

Dacă se aduce în discuție gradul de informare cu privire la chestiunile europene, 15% dintre români consideră că oamenii din propria țară sunt foarte bine ori bine informați, în timp ce media europeană este de 22% (diferență care dispare însă când prima variantă a scalei - foarte bine informați - este comparată). Cele mai ridicate valori ale acestui indicator sunt observate în cazul Lituaniei (56%), Maltei (45%) și Estoniei (34%).

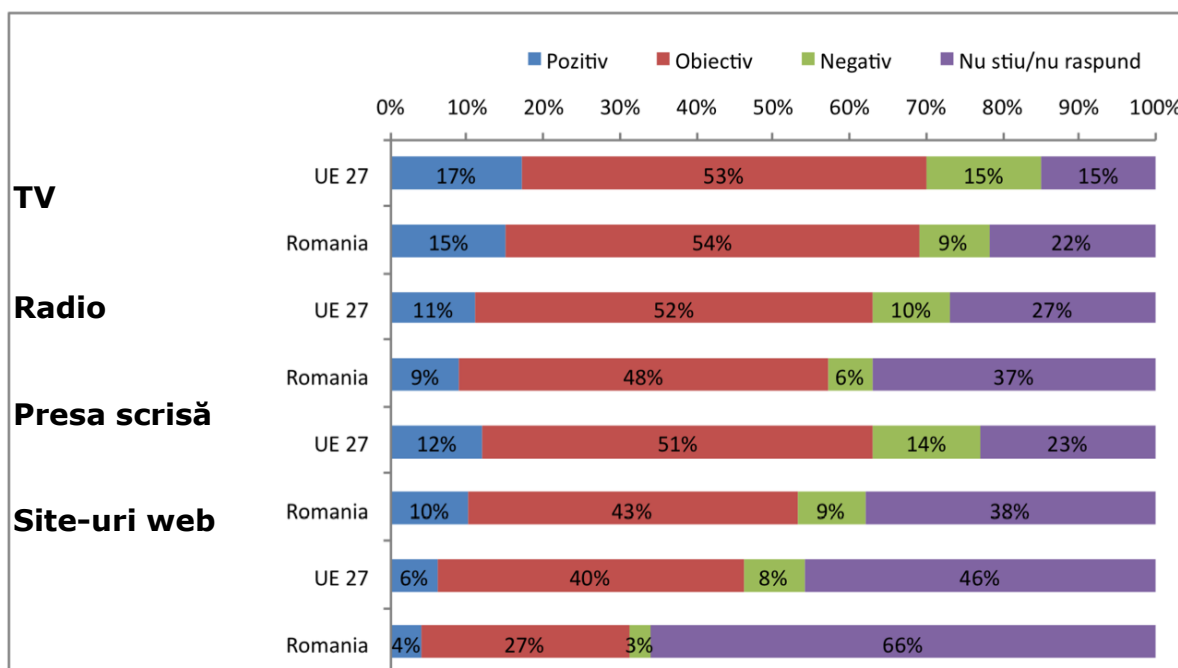
În ceea ce privește evaluarea propriului grad de informare cu referire la chestiunile europene, 1 din 4 români (25%) crede că este destul de bine informat cu privire la acestea, la o diferență, în minus însă, de 6% față de media UE27 (31%). Cei mai bine informați se consideră cetățenii din Malta (45%), Polonia (37%) și Marea Britanie (36%).

Harta nr. 3: Gradul de informare cu privire la chestiunile europene

Principala sursă de informare este televizorul, cu 97% dintre români menționând că se uită cel puțin o dată pe săptămână la emisiuni transmise în această manieră. La o diferență semnificativă, urmează presa/ziarele (51%), radio-ul (64%), internet-ul (accesat de 43% dintre respondenți) și rețelele de socializare (folosite de către 28% dintre români). Consultarea și informarea cu privire la chestiunile politice naționale este realizată în primul rând cu ajutorul televizorului (94%), urmat de presă/ziare (46%), radio (44%) și internet (23%). Același trend ierarhic este menținut și în cazul informării cu privire la chestiunile politice europene: televizor (88%), presă/ziare (43%), radio (41%) și internet (22%)

Măsura în care mass-media din România vorbește despre Uniunea Europeană este evaluată de români ca fiind satisfăcătoare: aproape jumătate (49%) spun acest lucru, de exemplu, despre ceea ce prezintă televiziunile pe subiect, 41% despre informațiile transmise de radio, 39% despre presa scrisă și doar 25% despre site-urile de internet. Diferențe față de media europeană se observă în toate cazurile: 55% dintre respondenții din UE27 menționează că la TV se vorbește atât cât trebuie despre Uniune, 48% la radio, 56% în presa scrisă și 42% pe site-urile de internet.

GRAFIC NR. 4: Obiectivitatea mass-mediei naționale în prezentarea informațiilor despre UE

Percepția românilor asupra prezentării obiective a știrilor despre UE la televiziune este similară celei observate pentru media europeană (54% față de 53%). În cazul celorlalte mijloace de informare, există similaritate între percepția românilor și cea a mediei europene când facem referire la radio (48% vs. 52%), iar diferențele notabile sunt observate pentru presa scrisă (43% vs. 51%) și internet (27% vs. 40%).

CONCLUZII

De-a lungul ultimilor douăzeci de ani, România a suferit o transformare radicală a economiei prin trecerea de la un sistem socialist de stat la diferite forme de capitalism de piață. În acest timp, raportarea la perspectivele de angajare a scăzut de la niveluri de ocupare deplină la niveluri egale cu, sau mai mici decât, cele din țările în curs de dezvoltare. Această transformare a piețelor forței de muncă a lăsat în urma sa o rată ridicată și persistentă a șomajului, ce poate fi tradusă într-o nevoie continuă a cetățenilor de a căuta un loc de muncă, în ciuda unei deteriorări dramatice a șanselor de angajare. Pornind de la aceste premise de analiză, câteva aspecte importante trebuie subliniate.

În primul rând, în lumina unei nevoi de stabilitate financiară, așteptările și perspectivele pe care românii le au în relația cu Uniunea Europeană vizează în principal arii de interes economic. Mai precis, 54% dintre români doresc ca politicile Uniunii Europene să includă priorități strict economice care pot genera locuri de muncă, iar 16% militează pentru o mai bună coordonare a politicilor economice în cadrul procesului de

guvernanță europeană. Cele mai apreciate realizări ale UE în viziunea românilor sunt libera circulație a cetățenilor, bunurilor și serviciilor în interiorul UE (61%), urmată de pace (49%) și nivelul bunăstării sociale (31%). Trendul liberei circulații este menținut și în comparațiile cu media UE27 ori cu alte țări europene, 10% dintre români mărturisind că s-au bucurat de posibilitatea de a lucra într-un alt stat membru UE și 12% de traiul într-un alt stat membru.

În al doilea rând, puternic corelat cu cifrele de mai sus, drepturile despre care românii doresc să fie informați sunt cel de a putea munci (51%), de a-și duce traiul (45%) și de a beneficia de serviciile de asistență medicală (34%) într-un alt stat membru UE. 35% dintre români își cunosc drepturile de cetățean european, iar 67% și-au exprimat interesul pentru obținerea unor informații suplimentare despre cetățenia europeană.

În al treilea rând, păstrând același interes pentru domeniile incluse în sfera politicilor sociale, românii doresc să utilizeze Inițiativa Cetățenească Europeană în arii care vizează ocuparea forței de muncă (58%), educația (39%) și pensiile (37%).

Principala sursă de informare este televizorul, cu 97% dintre români menționând că se uită cel puțin o dată pe săptămână la informații transmise în această manieră. Măsura în care mass-media din România vorbește despre Uniunea Europeană este evaluată de români ca fiind satisfăcătoare, cu aproape jumătate dintre respondenți (49%) declarând acest lucru despre ceea ce prezintă televiziunile

Pe baza rezultatelor menționate în raportul de față, se poate observa o dorință a românilor de a se defini drept cetățeni europeni, dar mai ales de a-și construi o identitate europeană, o identitate ce ține de Uniune, ca una complementară celei naționale.